

Vergaderjaar 2002–2003

28 159

Regels betreffende openbaarmaking van gegevens per werkgever met betrekking tot verkrijging van rechten op WAO-uitkeringen door werknemers (Wet instroomcijfers WAO)

22 187

Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid

Nr. 12

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 16 juli 2003

De op 25 juni 2003 overleg gevoerd met minister De Geus van Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ over:

- **de Wet instroomcijfers WAO (28 159, nr. 10);**
- **de notitie referte-eis in de Wajong (22 187, nr. 138);**
- **de beleidsregels voortzetting Wajong-uitkering buiten Nederland (SOZA-03-321).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

Mevrouw **Verburg** (CDA) is van mening dat de presentatie van de WAO-cijfers van grotere bedrijven effectief is geweest. Publicatie kan bedrijven en arbeidsorganisaties stimuleren om meer te doen aan preventie, om actiever te zijn inzake verzuimbeleid en reïntegratie en om meer aandacht te besteden aan de kwaliteit van de arbeid. De cijfers leren namelijk dat veel verzuim het gevolg is van de inrichting van de arbeidsorganisatie. Hier wordt te weinig aandacht aan besteed. Bij de overheid en in de publieke sector is de instroom relatief hoog. In het overleg met de werkgevers in deze sectoren moet het accent worden gelegd op de kwaliteit van de arbeid, een leeftijdsbewust personeelsbeleid en een levensloopbewust personeelsbeleid. De publicatie van instroomcijfers per bedrijf leidt overigens niet alleen tot «name and shame», maar ook tot «name and fame».

Het is goed dat de UWV (Uitvoering werknemersverzekeringen) informatie over alle sectoren beschikbaar heeft gesteld. Het is niet nodig om in de cijfers onderscheid te maken tussen voltijd en deeltijd. Dit zegt niets over de mate van arbeidsgeschiktheid. Het zal vooral leiden tot meer administratieve rompslomp, terwijl het nauwelijks bruikbare informatie toevoegt. Bij de gegevens per bedrijf hoeft geen onderscheid naar geslacht te worden gemaakt. Deze gegevens moeten echter wel per branche beschikbaar komen. Wellicht kunnen hierdoor branchespecifieke oorzaken worden aangewezen voor het verschil in WAO-instroom tussen mannen en vrouwen.

Het is voldoende om jaarlijks te rapporteren over de WAO-instroom per bedrijf. Dat draagt bij aan het overzicht. Het is goed om het moment van uitbetaling als criterium te nemen voor het moment van instroom.

¹ Samenstelling:

Leden: Noorman-den Uyl (PvdA), Bakker (D66), Rouvoet (ChristenUnie), De Vries (VVD), De Wit (SP), Van Gent (GroenLinks), Verburg (CDA), Hamer (PvdA), voorzitter, Bussemaker (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Mosterd (CDA), Smits (PvdA), Örgü (VVD), Weekers (VVD), Rambocus (CDA), De Ruiter (SP), Ferrier (CDA), ondervoorzitter, Vietsch (CDA), Bruls (CDA), Varela (LPF), Algra (CDA), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Douma (PvdA), Stuurman (PvdA), Kraneveldt (LPF) en Hirsi Ali (VVD).

Plv. leden: Depla (PvdA), Dittrich (D66), Van der Vlies (SGP), Blok (VVD), Kant (SP), Halsema (GroenLinks), Koopmans (CDA), Verbeet (PvdA), Timmer (PvdA), Tonkens (GroenLinks), Adelmund (PvdA), Van Miltenburg (VVD), Visser (VVD), Lazrak (SP), Hessels (CDA), Hermans (LPF), Van Oerle-van der Horst (CDA), Wilders (VVD), Van Dijken (PvdA), Blom (PvdA), Kalsbeek (PvdA), Eerdmans (LPF) en Schippers (VVD).

Het is billijk dat de Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) niet valt onder de Wet beperking export uitkeringen. Men moet zeer terughoudend zijn met het mogelijk maken van het exporteren van deze uitkering. Het beleid op dit terrein moet echter wel helder zijn. De toelichting inzake de hardheidsclausule is helder, maar het blijkt dat veel mensen met een Wajong-uitkering niet weten welke regels worden gehanteerd door de UWV. Er moet een onderdeel aan de toelichting worden toegevoegd. Iemand die in het buitenland een partner vindt en die zich daar wil vestigen, moet ook in aanmerking kunnen komen voor het meenemen van de uitkering. Is de minister bereid om dit mogelijk te maken of is hij van mening dat dit al mogelijk is binnen het huidige beleid?

De WAO instroomcijfers van jonge vrouwen zijn schrikbarend, zeker gezien het feit dat de meesten als gevolg van psychische aandoeningen in de WAO komen. In de uitzending van NOVA van zaterdag 21 juni werd dat goed in beeld gebracht. Uit de uitzending bleek ook dat veel mensen verbaasd zijn er bij de herkeuring niet wordt ingezet op reïntegratie en begeleiding, maar dat zij meteen weer worden afgekeurd. Onder de nieuwe WAO zullen mensen met psychische klachten waarvan zij kunnen herstellen niet meer in aanmerking komen voor een uitkering. Er moet extra aandacht worden besteed aan mensen die nu al in de WAO zitten. De UWV heeft een grote achterstand op het terrein van herkeuringen. Daarom is de inhaalslag die is opgenomen in het Hoofdlijnenakkoord toe te juichen. Het kabinet moet echter wel de garantie geven dat daar niet bij blijft, maar dat er ook een activerend reïntegratiebeleid wordt gevoerd. In 2005 en 2006 zijn er genoeg middelen beschikbaar voor een herkeuringsbeleid dat is gericht op reïntegratie.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks) zegt dat het succes van de Wet verbetering poortwachter blijkt uit de instroomcijfers die onlangs zijn gepubliceerd. Het is goed nieuws dat de WAO-instroom in 2002 lager was dan in de jaren daarvoor. Al één maand na inwerkingtreding van de wet daalde de instroom. Hieruit blijkt dat de pragmatische maatregelen uit deze wet die zijn gericht op preventie en reïntegratie effect sorteren. Dergelijke maatregelen leveren veel meer op dan de suggestie die uitgaat van de kabinetsvoorstellen inzake het verminderen van de instroom door financiële prikkels in de vorm van inkomensvermindering.

De cijfers over de positie van vrouwen in de WAO zijn verontrustend. Uit onderzoek en uit de gegevens die de minister heeft geleverd, blijkt dat er een zeer duidelijke relatie bestaat tussen de WAO-instroom van vrouwen en de arbeidsomstandigheden en de bedrijfscultuur. De cijfers demonstreren vooral een onvoltooid emancipatieproces en dat is uitermate zorgwekkend. Dit kan worden gerelateerd aan de zeer negatieve conclusies die de Verenigde Naties heel recent hebben getrokken inzake het Nederlandse emancipatiebeleid. In dat licht is het verbazingwekkend dat de minister niet bereid is om de Wet instroomcijfers WAO zo te wijzigen dat er ook naar geslacht geregistreerd moet worden. Bij bedrijven met 250 medewerkers of meer, moet dit wel degelijk mogelijk zijn. Deze informatie is van belang omdat uit onderzoek is gebleken dat de bedrijfscultuur van invloed is op het risico dat vrouwen lopen om in de WAO terecht te komen. De wet moet zo worden aangepast dat het mogelijk wordt om naar geslacht te registreren.

Er moet een emancipatie-effectrapportage worden uitgevoerd inzake de WAO-plannen van het kabinet. Er is reeds een emancipatie-effectrapportage gemaakt over de voorstellen van de commissie-Donner. Hieruit bleek dat de maatregelen die deze commissie voorstelde als effect zouden hebben dat mannen minder in zouden stromen en sneller uit zouden stromen, terwijl dit effect bij vrouwen niet zou optreden waardoor de relatieve oververtegenwoordiging van vrouwen in de WAO zou toenemen. Vergelijkbare afwegingen behoren natuurlijk een rol te spelen bij de voor-

stellen van het kabinet. De minister moet bij de presentatie van zijn WAO-plannen het voorstel opnemen om een emancipatie-effectrapportage uit te laten voeren voordat de begroting van het ministerie van SZW wordt behandeld. Als de minister daar niet toe bereid is, wil mevrouw Halsema het onderzoeksbureau van de Kamer een onderzoeksvoorstel laten formuleren dat door anderen kan worden uitgevoerd.

De heer **De Wit** (SP) zegt dat uit de gepubliceerde cijfers blijkt dat vanuit grote bedrijven en overheidsinstellingen een relatief grote instroom in de WAO plaatsvindt. Wat is het oordeel van de minister hierover?

Het is van belang dat in de cijfers een onderscheid wordt gemaakt tussen werknemers met een voltijd- en een deeltijddienstverband. Uit onderzoek van TNO is gebleken dat bedrijven anders omgaan met voltijders dan met deeltijders als zij ziek worden. Dit onderscheid heeft dus consequenties voor de instroom in de WAO. Informatie hierover is van belang om een gericht beleid te kunnen ontwikkelen.

Het onderscheid naar geslacht is ook een belangrijk aspect. Daarom moet het worden opgenomen in de registratie. De instroom van vrouwen is relatief hoog. De oorzaken hiervan zijn niet eenduidig. Deze hebben onder andere te maken de wijze waarop werkgevers, keuringsartsen en bedrijfsartsen met vrouwen omgaan. Een andere oorzaak is wellicht de instelling van vrouwen zelf. Hoe denkt de minister dit probleem aan te pakken?

Een halfjaarlijkse rapportage van instroomcijfers verdient de voorkeur. Een jaarlijkse rapportage levert wellicht een beter overzicht op, maar het duurt langer voor de gegevens beschikbaar zijn. Als er geen uitvoeringstechnische problemen zijn, moet er halfjaarlijks worden gerapporteerd. Het is goed dat er een hardheidsclausule is opgesteld voor de Wajong en dat er geen referte-eis wordt ingevoerd. Het is echter de vraag of de hardheidsclausule niet te beperkt is.

Mevrouw **Bussemaker** (PvdA) merkt op dat de WAO-instroom lager is geworden mede als gevolg van de Wet verbetering poortwachter. De instroom naar sectoren en naar categorieën werknemers is echter nog steeds zeer onevenwichtig. Uit de uitzending van NOVA bleek dat de instroom van jonge vrouwen zeer hoog is. De minister heeft bevestigd dat deze gegevens juist zijn. Het is de vraag wat hier aan moet worden gedaan. De afgelopen jaren is onderzoek op onderzoek gestapeld. Er zijn echter nauwelijks concrete maatregelen genomen. Nu de minister ook de portefeuille emancipatiebeleid onder zijn beheer heeft, kan hij ervoor zorgen dat deze tekenen van onvoltooide emancipatie daadwerkelijk worden aangepakt. Een brede mediacampagne zou zinvol kunnen zijn. Een dergelijke campagne is ongetwijfeld zinnvoller dan de campagne «Mannen in de hoofdrol». De problematiek van vrouwen in de WAO is zeer complex. De problemen betreffen de vrouwen zelf, de werkgevers, de arbeidsomstandigheden, de bedrijfsartsen, de keuringsartsen, de arbo-diensten en de reïntegratiebureaus. Deze moeten allemaal op een of andere manier worden aangesproken. Het probleem vraagt om een brede aanpak.

De Wet instroomcijfers WAO is gericht op sectoren. Het maken van onderscheid tussen voltijd en deeltijd is daarom wellicht niet zo zinvol. Uitsplitsing naar geslacht is wellicht ook niet noodzakelijk als men sectoren wil vergelijken. Er moet echter wel een uitsplitsing worden gemaakt naar geslacht om de oorzaken van verschillen in de WAO-instroom vast te stellen. Publicatie van deze gegevens kan er ook toe leiden dat «best practices» zichtbaar worden.

Er moet niet meer papier komen, maar er moeten wel meer maatregelen worden genomen. Het afgelopen jaar is er een conferentie in de Rode Hoed geweest die was georganiseerd door Stichting WAHO, een organisatie van jonge hoger opgeleide vrouwen in de WAO. Zij hebben een actieplan van vijf pagina's opgesteld. Bij elk punt staat wie het uit moet

voeren en aan wie het moet worden geadresseerd. Is de minister bereid om dit plan uit te voeren? Hoe wordt omgegaan met jonge vrouwen in het kader van de herkeuring van WAO'ers onder de 45 jaar?

Welke maatregelen wil de minister treffen in het kader van preventie en reïntegratie? In het Hoofdlijnenakkoord is hier niets over opgenomen. Dat is een gemiste kans. Het Centraal planbureau heeft bijvoorbeeld uitgerekend dat een verhoging van de verplichte uitgaven voor arbobeleid ten behoeve van preventie kan leiden tot een besparing van 0,2%.

De minister zei in een interview in Vrij Nederland dat WAO'ers onder de 45 een aanvulling op hun uitkering moeten krijgen om aan het werk te blijven. Hoe wil hij omgaan met mensen die al in de WAO zitten en dus geen werkgever meer hebben? Kan hij de bezuiniging van 140 mln euro toelichten? Het is betreuenswaardig dat er eerst moet worden bezuinigd en dat de herkeuringen meer moeten opleveren om nog iets aan reïntegratie te kunnen doen.

Het is nuttig om een emancipatie-effectrapportage te maken over de kabinetsplannen. De rapportage die gemaakt is naar aanleiding van de plannen van de commissie-Donner betreft namelijk maar een beperkt aantal zaken. Bovendien wijken de kabinetsplannen op punten af van de voorstellen van deze commissie. Deze rapportage hoeft niet zeer uitgebreid te zijn.

Het is deze week duidelijk geworden waar de publicatie van instroomcijfers van de UWV toe kan leiden. In de brief van de minister staat dat er alles afwegend voor is gekozen om de prioritering achterwege te laten. Betekent dit dat de informatie van alle sectoren openbaar wordt en blijft? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de reïntegratietelefoon en de klachtentelefoon?

Volgens de FNV maakt werkgebonden verzuim 50% uit van het totale verzuim. De staatssecretaris van SZW komt tot een percentage van 30 tot 35. Dat is een nog steeds substantieel deel van het totale verzuim. Welke conclusies trekt de minister hieruit?

Er is een hardheidsclausule opgenomen in de Wajong, zodat deze uitkering in bijzondere gevallen exporteerbaar is. Het is echter niet geheel duidelijk wanneer dit mogelijk is. In de Staatscourant van 2 mei staat dat de redenen waarom de persoon buiten Nederland gaat wonen objectief moeten zijn en dwingend van aard moeten zijn en dat deze niet in overwegende mate gebaseerd moeten zijn op eigen keuze. Kan de minister dit nader toelichten? Kan er jaarlijks een rapportage aan de Kamer worden gezonden inzake het aantal aanvragen, het aantal toegewezen aanvragen en het aantal afgewezen aanvragen met de argumentatie voor de afwijzing?

De heer **Van der Vlies** (SGP) is van mening dat er goede redenen zijn om in de instroomcijfers een onderscheid te maken tussen voltijders en deeltijders. Waarom wordt deze informatie aangemerkt als concurrentiegevoelig?

De doelstelling van de wet is dat de instroomcijfers per werkgever worden gepubliceerd zodat de instroom per branche kan worden gemeten en dat daaraan beleidsconclusies kunnen worden verbonden. Een uitsplitsing van de cijfers naar geslacht is op zich relevant, maar het is zeer de vraag of het relevant is om dit te doen in de cijfers per werkgever. De cijfers over de aantallen mannen en vrouwen in de WAO kunnen eenvoudig worden geleverd door de UWV.

Het is niet nodig om nog meer onderzoek te doen. Er moet actie worden ondernomen en de resultaten van deze acties moeten worden gemonitord.

Mevrouw **De Vries** (VVD) vraagt zich af waarom het aanbrengen van een onderscheid tussen voltijd en deeltijd concurrentiegevoelige informatie is.

Is bekend of er onder de deeltijders in de WAO mensen met een dubbele werkgever zitten?

Er moet een onderscheid naar geslacht worden aangebracht in de cijfers. Er zitten te veel jonge vrouwen in de WAO. Hoe is het mogelijk dat vrouwen zonder kinderen twee keer zoveel risico lopen om in de WAO te komen? Het kan het gevolg zijn van de bedrijfscultuur en het glazen plafond. Hier moet iets aan worden gedaan. Het verschil in aard van mannen en vrouwen kan echter ook een oorzaak zijn. Er is ook sprake van een onvoltooide emancipatie bij vrouwen zelf. Vrouwen moeten ook worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid. Er moeten maatregelen worden genomen om te voorkomen dat vrouwen zo massaal instromen in de WAO.

Het nadeel van een jaarlijkse rapportage is dat de gegevens pas laat beschikbaar zijn. Is er geen manier te vinden om snel actuele gegevens te leveren?

Het antwoord van de minister

De **minister** is van mening dat de publicatie van de instroomcijfers haar nut bewijst in de maatschappelijke discussie. Het is betrekkelijk eenvoudig gebleken om cijfers van alle sectoren te publiceren, dus dit zal in de toekomst blijven gebeuren. Publicatie leidt tot de vraag wat er met de WAO moet gebeuren en tot vragen over hoe er met deze uitkomsten moet worden omgegaan in de bedrijven.

Het doel van de publicatie van instroomcijfers per bedrijf is dat bedrijven hun cijfers kunnen vergelijken met de cijfers van andere bedrijven in dezelfde branche. Een bedrijf met een hoge instroom is niet per definitie slecht. Er kunnen verschillende oorzaken zijn van een hoge instroom. Het meten is een hulpmiddel om te komen tot bewustwording. De aandacht moet worden verlegd van reïntegratie naar preventie. Het vervolg van de publicatie van de cijfers moet dus op bedrijfsniveau liggen. Er zal worden onderzocht of er in de sectoren die relatief hoog scoren convenanten bestaan om ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid aan te pakken. In sectoren waar de instroom hoog is en nog geen convenant is, zullen de sociale partners worden gewezen op het nut ervan. In sectoren waar convenanten bestaan, wordt namelijk vaak een significante vooruitgang geboekt op het terrein van reïntegratie en preventie. Het ministerie van SZW faciliteert de totstandkoming van deze convenanten.

Door publicatie van cijfers per bedrijf zal bedrijfsgerelateerd verzuim ook aan het licht komen. Er worden nu geen nadere conclusies verbonden aan het percentage arbeidsgerelateerd verzuim. Dit onderwerp komt steeds meer in arboconvenanten aan de orde. In de Wet verbetering poortwachter zit ook een aantal relevante aanknopingspunten om met name het bedrijfsgerelateerde verzuim aan te pakken. Dit punt krijgt dus aandacht op het terrein van reïntegratie en preventie.

In het macrobeeld valt op dat de instroom van jonge vrouwen zonder kinderen exceptioneel hoog is. Dat zou te maken kunnen hebben met een onvoltooide emancipatie. Het heeft ook te maken met rolverdelingen, zowel in als buiten het arbeidsproces. Wat dat betreft zou er een verband kunnen worden gelegd met de mediacampagne «Mannen in de hoofdrol». Er is zorg over het aantal allochtone vrouwen dat instroomt in de WAO. Hierover zijn echter geen concrete cijfers beschikbaar. Het is positief dat is gebleken dat er geen hoge instroom is van vrouwen met jonge kinderen. Het is niet verstandig om veel energie te blijven steken in onderzoeken en beschouwingen. Er moeten concrete maatregelen worden ontwikkeld op basis van de reeds beschikbare informatie. De aanbevelingen van het Platform reïntegratie STECR worden op dit moment nader uitgewerkt. Deze aanbevelingen zijn een goed uitgangspunt voor het ontwikkelen van acties. Er zal worden gekeken of de actiepunten die de Stichting WAHO heeft geformuleerd ook aanknopingspunten bieden. De minister zal de

Kamer in het najaar informeren over zijn voorstellen. Het streven is om de WAO-voorstellen op prinsjesdag te presenteren. Voorwaarde is dat de nadere uitwerking van de aanbevelingen van STECR beschikbaar is. Het is namelijk van belang dat er een afgerond voorstel wordt gepresenteerd. De voorstellen zullen in elk geval tijdig voor de behandeling van de begroting van het ministerie van SZW aan de Kamer worden gezonden.

De minister heeft de Stichting van de arbeid (STAR) gevraagd om aanbevelingen te doen inzake de eigen verantwoordelijkheid van de sociale partners voor het voorkomen van arbeidsongeschiktheid. De STAR zal worden gevraagd om de gepubliceerde cijfers en de gegevens over de grote instroom van vrouwen in de WAO hierbij te betrekken. De verantwoordelijkheid voor het voorkomen van WAO-instroom moet immers vroeg in het proces worden genomen. Daarbij zijn cultuuraspecten van belang, de rolverdeling thuis en de manier waarop mannen en vrouwen met elkaar omgaan.

Er is aanvankelijk besloten om de instroomcijfers niet nader te specificeren naar geslacht en vorm van het dienstverband. De UWV heeft inmiddels laten weten dat bij de volgende rapportage het onderscheid tussen mannen en vrouwen per sector zal worden aangeduid. Het grote voordeel daarvan is dat zichtbaar wordt in welke sectoren het kennelijk voor vrouwen zwaarder is om te werken. Het opnemen van het onderscheid man/vrouw in de publicatieplicht van de cijfers per bedrijf, kan een nadelig effect hebben. Daarnaast lijkt het niet noodzakelijk in de publieke «naming and shaming». De minister zal zich nader beraden op de pro's en contra's van het maken van dit onderscheid in de publicatie van cijfers per bedrijf. De Kamer zal hier schriftelijk over worden geïnformeerd.

Bij maken van onderscheid in de cijfers tussen instroom van mensen met een voltijd- en deeltijd dienstverband, wordt het concurrentieaspect verschillend gewogen. Wellicht is dit onvoldoende toegelicht in de stukken. Werkgevers moeten zelf bepalen in hoeverre zij naar buiten willen treden met gegevens die een specifiek inzicht bieden in het P&O-beleid zo lang deze informatie geen grote toegevoegde waarde of relevantie heeft. Dergelijke informatie kan concurrentiegevoelig zijn. Het maken van een dergelijk onderscheid in de cijfers levert ook administratieve problemen op. De vraag is bijvoorbeeld wanneer een dienstverband voltijd is en wanneer het deeltijd is. Er zijn geen indicaties dat er op dit terrein significante verschillen zijn die het noodzakelijk maken om dit onderscheid op te nemen in de publicatieplicht voor werkgevers. Er kan wel worden onderzocht wat het landelijke beeld is inzake de verschillen in de instroom van voltijders en deeltijders en welke aspecten daarbij aan de orde zijn. Als blijkt dat er significante verschillen zijn tussen instroom van voltijders en deeltijders en als wordt geconcludeerd dat dit relevante sturingsinformatie is voor werkgevers en voor beïnvloeding van de publieke opinie, kan worden overwogen om dit onderscheid op te nemen in de publicatieplicht. De Kamer zal hierover worden geïnformeerd.

Er heeft al een emancipatie-effectrapportage plaatsgevonden inzake de plannen van de commissie-Donner. De WAO-voorstellen die worden ontwikkeld, liggen voor een heel groot deel in het verlengde van de voorstellen van deze commissie. De rapportage en de aanbevelingen van STECR zullen worden betrokken bij het ontwikkelen van deze voorstellen. Als de voorstellen voor de WAO ter tafel liggen, moet zeker worden gesproken over de vraag of er voldoende recht wordt gedaan aan de risico's van instroom van vrouwen in de WAO. Bij de indiening van de voorstellen voor de nieuwe WAO wordt verder teruggekomen op dit onderwerp. De herkeuringen van mensen jonger dan 45 jaar zullen ook dan worden besproken. Hierover is nu nog onvoldoende bekend. Het onderwerp is nu niet gereed voor debat.

De minister vindt op dit moment dat een jaarlijkse rapportage per bedrijf voldoende is. Het voordeel hiervan is dat seizoensinvloeden geen rol spelen in een dergelijke rapportage. Een halfjaarlijkse rapportage levert

extra werk op. De Kamer zal per kwartaal worden geïnformeerd over de WAO-instroom aan de hand van de cijfers van de UWV. Aanpassing van de publicatieplicht is daarvoor niet noodzakelijk.

Er is een hardheidsclausule opgenomen in de Wajong inzake de export van deze uitkering. Het is onverstandig om de toepassing hiervan te vangen in een limitatieve lijst van mogelijkheden. Een dergelijke opsomming biedt schijnzekerheid voor de betrokkenen en er kunnen valse verwachtingen worden gewekt. Deze regeling wordt niet veel gebruikt. Er zal gerichte informatie worden gegeven aan de doelgroep over de regeling. Er zal jaarlijks worden gerapporteerd hoeveel aanvragen er zijn gedaan in het kader van deze hardheidsclausule, hoeveel hiervan zijn gehonoreerd, hoeveel er zijn afgewezen en wat de redenen hiervan waren.

De **voorzitter** wijst erop dat de minister zes toezeggingen heeft gedaan:

- hij zal proberen om op prinsjesdag een rapportage te presenteren over de instroom van jonge vrouwen in de WAO; deze rapportage zal in elk geval tijdig voor de behandeling van de begroting beschikbaar zijn;
- de pro's en contra's ten aanzien van het aanbrengen van een onderscheid tussen instroom van mannen en vrouwen in de publicatie per bedrijf zullen in beeld worden gebracht en de uitkomsten hiervan zullen aan de Kamer worden gemeld;
- de Kamer zal op macroniveau worden geïnformeerd inzake het onderscheid voltijd/deeltijd;
- de Kamer zal per kwartaal worden geïnformeerd over de WAO-instroom op macroniveau;
- er zal duidelijke informatie over de hardheidsclausule in de Wajong worden gegeven aan de doelgroep;
- de Kamer zal jaarlijks worden geïnformeerd over het gebruik van de hardheidsclausule in de Wajong.

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Hamer

De griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Nava